

**Pokazatelji zdravstvenog stanja i
korištenja zdravstvene zaštite
hrvatskih branitelja
iz Domovinskog rata**

**HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO**

prosinac 2023. g.

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
SLUŽBA ZA JAVNO ZDRAVSTVO
ZAGREB, Rockefellerova ul. 7

Pokazatelji zdravstvenog stanja i korištenja zdravstvene zaštite hrvatskih branitelja iz
Domovinskog rata

Autori:

prof. dr. sc. Krunoslav Capak, prim. dr. med.
dr. sc. Kornelije Brkić, dr. med.
doc. dr. sc. Tomislav Benjak, dr. med.
doc. dr. sc. Ivana Pavić Šimetin, prim. dr. med.
doc. dr. sc. Marijan Erceg, dr. med.
prim. Verica Kralj, dr. med.
Maja Silobrčić Radić, dr. med.
prim. Sandra Mihel, dr. med.
Ivana Brkić Biloš, dr. med.
doc. dr. sc. Mario Šekerija, dr. med.
Pero Ivanko, mag. soc.
Marko Čavlina, mag. soc.
Ivan Cerovečki, dr. med.

Sadržaj

1. POBOL HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA U 2022. GODINI.....	4
2. SMRTNOST BRANITELJA DOMOVINSKOG RATA U 2022. GODINI	15
3. PREVENTIVNE AKTIVNOSTI.....	28

Pokazatelji zdravstvenog stanja i korištenja zdravstvene zaštite u populaciji hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata

Temeljem Zakona o zdravstvenoj zaštiti (NN 100/2018, 125/2019, 147/2020, 119/2022, 156/2022, 33/2023) Hrvatski zavod za javno zdravstvo nadležan je za izradu pokazatelja zdravstvenog stanja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata (u daljnjem tekstu: branitelji). Za potrebe izrade pokazatelja zdravstvenog stanja i korištenja zdravstvene zaštite Hrvatski zavod za javno zdravstvo je temeljem sporazuma s Ministarstvom hrvatskih branitelja koristio podatke u Registru hrvatskih branitelja. Navedena baza podataka je spojena s Centralnim zdravstvenim informacijskim sustavom Republike Hrvatske (CEZIH), bazom podataka o hospitalizacijama, Registrom za rak i Registrom uzroka smrti. Podaci su prikazani kao apsolutni brojevi i udjeli u ukupnom broju.

1. POBOL HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA U 2022. GODINI

1.1. Posjeti ordinacijama primarne zdravstvene zaštite

Prema dostupnim podacima sustava CEZIH za 2022. godinu, u kojem se generiraju svi zapisi prilikom pregleda u ordinacijama primarne zdravstvene zaštite, branitelji muškog spola su ovu razinu zdravstvene zaštite najčešće koristili zbog bolesti cirkulacijskog sustava, a bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva su bile najčešći razlog kod žena (tablica 1.).

Tablica 1. PRIKAZ KORIŠTENJA PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U POPULACIJI BRANITELJA U 2022. GODINI PO SPOLU I GRUPAMA BOLESTI

MKB-šifra	MKB-naziv	Muškarci		Žene	
		Broj osoba	Rang	Broj osoba	Rang
A00 - B99	Zarazne i parazitarne bolesti	40.952	13.	3.950	12.
C00 - D48	Novotvorine	46.515	12.	4.365	11.
D50 - D89	Bolesti krvi i krvotornog sustava te određene bolesti imunskog sustava	15.637	16.	1.465	16.
E00 - E90	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	131.057	4.	9.946	4.
F00 - F99	Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	92.783	7.	7.743	8.
G00 - G99	Bolesti živčanog sustava	27.693	15.	2.258	15.
H00 - H59	Bolesti oka i očnih adneksa	62.384	10.	5.613	10.
H60 - H95	Bolesti uha i mastoidnog nastavka	34.171	14.	2.402	14.
I00 - I99	Bolesti cirkulacijskog sustava	209.612	1.	11.627	3.
J00 - J99	Bolesti dišnog sustava	116.211	5.	9.341	5.
K00 - K93	Bolesti probavnog sustava	173.558	3.	11.970	2.
L00 - L99	Bolesti kože i potkožnog tkiva	73.360	9.	5.727	9.
M00 - M99	Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva	174.432	2.	13.111	1.
N00 - N99	Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa	87.894	8.	9.326	6.
O00 - O99	Trudnoća, porođaj i babinje	0	-	16	19.
P00 - P96	Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	0	-	1	20.
Q00 - Q99	Prirodne malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	794	18.	92	18.
R00 - R99	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi, nesvrstani drugamo	99.495	6.	8.396	7.
S00 - T98	Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka	53.767	11.	2.857	13.
V01 - Y98	Vanjski uzroci pobola i smrtnosti	5.550	17.	402	17.

Napomena 1.: podaci iz tablice 1. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Napomena 2.: zbroj ukupnog broja osoba u tablici 1. je veći od ukupnog broja branitelja zbog postojanja komorbiditeta.

1.2. Bolničko liječenje

Prema podacima iz baze podataka o hospitalizacijama u 2022. godini, najčešći razlozi hospitalizacija kod branitelja muškog spola bili su patološki entiteti iz grupe bolesti cirkulacijskog sustava, a kod žena su najčešći razlog hospitalizacija bile neoplazme (tablica 2.).

Tablica 2. PRIKAZ BOLNIČKOG LIJEČENJA HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA U 2022. GODINI PO SPOLU I GRUPAMA BOLESTI

MKB-šifra	MKB-naziv	Muškarci		Žene	
		Broj osoba	Rang	Broj osoba	Rang
A00 - B99	Zarazne i parazitarne bolesti	1.636	14.	61	16.
C00 - D48	Novotvorine	13.025	2.	769	1.
D50 - D89	Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunskog sustava	1.271	16.	113	14.
E00 - E90	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	5.080	8.	306	8.
F00 - F99	Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	6.946	5.	279	9.
G00 - G99	Bolesti živčanog sustava	3.389	13.	230	11.
H00 - H59	Bolesti oka i očnih adneksa	4.654	9.	336	6.
H60 - H95	Bolesti uha i mastoidnog nastavka	333	17.	29	17.
I00 - I99	Bolesti cirkulacijskog sustava	13.894	1.	488	3.
J00 - J99	Bolesti dišnog sustava	4.211	12.	202	13.
K00 - K93	Bolesti probavnog sustava	8.558	3.	367	5.
L00 - L99	Bolesti kože i potkožnog tkiva	1.615	15.	94	15.
M00 - M99	Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva	7.167	4.	696	2.
N00 - N99	Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa	5.808	6.	440	4.
O00 - O99	Trudnoća, porođaj i babinje	0	-	2	19.
Q00 - Q99	Prirodne malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	86	18.	12	18.
R00 - R99	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi, nesvrstani drugamo	4.248	11.	268	10.
S00 - T98	Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka	4.493	10.	212	12.
Z00 - Z99	Čimbenici s utjecajem na zdravstveni status i kontakt sa zdravstvenim ustanovama	5.784	7.	317	7.

Napomena: podaci iz tablice 2. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

1.3. Pojedine kronične bolesti**1.3.1. Ishemijska bolest srca**

Prema podacima iz sustava CEZIH i baze podataka o hospitalizacijama, u RH je u 2022. godini zabilježeno 29.657 branitelja koji su zbog ishemijske bolesti srca (šifre MKB-10: I20 - I25) koristili zdravstvenu zaštitu, među kojima je bilo 28.759 muškaraca i 898 žena. Najveći broj oboljelih je u Gradu Zagrebu, Primorsko-goranskoj i Osječko-baranjskoj županiji u kojima je zabilježeno 32,6% ukupnog broja oboljelih (tablica 3.).

Tablica 3. BROJ HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU ZBOG ISHEMIJSKE BOLESTI SRCA U 2022. GODINI KORISTILI ZDRAVSTVENU ZAŠTITU PREMA SPOLU I ŽUPANIJI

Ishemijska bolest srca (I20 - I25)			
Županija	Muškarci	Žene	Broj oboljelih osoba
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	898	21	919
BRODSKO-POSAVSKA	1.425	58	1.483
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	755	20	775
GRAD ZAGREB	4.133	165	4.298
ISTARSKA	1.144	35	1.179
KARLOVAČKA	1.328	35	1.363
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	463	7	470
KRAPINSKO-ZAGORSKA	604	10	614
LIČKO-SENJSKA	537	41	578
MEDIMURSKA	483	12	495
OSJEČKO-BARANJSKA	2.564	73	2.637
POŽEŠKO-SLAVONSKA	763	21	784
PRIMORSKO-GORANSKA	2.673	47	2.720
SISAČKO-MOSLAVAČKA	1.498	53	1.551
SPLITSKO-DALMATINSKA	2.279	64	2.343
ŠIBENSKO-KNINSKA	767	26	793
VARAŽDINSKA	706	15	721
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	854	10	864
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	1.456	79	1.535
ZADARSKA	1.407	60	1.467
ZAGREBAČKA	2.022	46	2.068
REPUBLIKA HRVATSKA	28.759	898	29.657

Napomena: podaci iz tablice 3. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

1.3.2. Maligne bolesti

U tablicama 4.a i 4.b prikazani su posljednji dostupni podaci iz Registra za rak za 10 najčešćih sijela novootkrivenih slučajeva zloćudnih bolesti u braniteljskoj populaciji u 2021. godini po spolovima i županijama. Kod muškaraca je najučestalija novootkrivena zloćudna bolest bio rak pluća, a kod žena je najučestaliji bio rak dojke.

Tablica 4.a NOVOOTKRIVENI SLUČAJEVI ZLOĆUDNIH BOLESTI U BRANITELJSKOJ POPULACIJI U 2021. GODINI PO DIJAGNOZI I ŽUPANIJAMA: MUŠKARCI, DESET NAJČEŠĆIH SIJELA

MUŠKARCI	Rak pluća	Rak debelog i završnog crijeva	Rak prostate	Rak bubrega	Rak mokraćnog mjehura	Rak usta, usne šupljine i ždrijela	Rak želuca	Rak jetra i bilijarnog trakta	Melanom	Rak gušterače	Ostale zloćudne novotvorine	Ukupni broj
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	10	25	21	11	3	8	4	4	4	7	16	113
BRODSKO-POSAVSKA	33	29	34	16	9	7	9	8	7	0	31	183
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	37	23	25	5	11	8	2	1	8	6	30	156
GRAD ZAGREB	138	91	94	29	31	21	18	29	15	11	97	574
ISTARSKA	24	13	16	9	10	10	5	4	1	4	30	126
KARLOVAČKA	45	51	44	19	10	7	9	7	9	6	39	246
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	19	12	13	6	4	1	2	1	5	1	20	84
KRAPINSKO-ZAGORSKA	8	15	12	6	5	7	4	2	3	6	18	86
LIČKO-SENJSKA	16	10	11	1	4	5	5	3	2	5	11	73
MEDIMURSKA	9	4	19	1	2	4	1	4	3	2	9	58
OSJEČKO-BARANJSKA	67	45	47	8	14	19	9	6	9	8	44	276
POŽEŠKO-SLAVONSKA	13	15	22	7	5	3	7	5	4	2	13	96
PRIMORSKO-GORANSKA	60	58	45	11	11	12	10	12	8	11	32	270
SISAČKO-MOSLAVAČKA	34	29	18	7	15	12	11	4	5	4	31	170
SPLITSKO-DALMATINSKA	70	79	70	27	17	13	10	19	17	12	72	406
ŠIBENSKO-KNINSKA	22	18	17	3	5	6	9	4	2	8	28	122
VARAŽDINSKA	11	22	25	10	5	11	4	3	7	2	16	116
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	24	25	19	1	2	8	0	3	4	3	25	114
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	38	30	22	11	11	14	7	2	2	5	30	172
ZADARSKA	36	38	39	5	20	7	6	8	12	4	35	210
ZAGREBAČKA	43	44	40	25	23	19	12	10	12	9	47	284
REPUBLIKA HRVATSKA	757	676	653	218	217	202	144	139	139	116	674	3.935

Napomena 1.: podaci iz tablice 4.a ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Napomena 2.: podaci za 2022. g. bit će objavljeni naknadno po prispjehu i analizi.

Tablica 4.b NOVOOTKRIVENI SLUČAJEVI ZLOČUDNIH BOLESTI U BRANITELJSKOJ POPULACIJI U 2020. GODINI PO DIJAGNOZI I ŽUPANIJAMA: ŽENE, DESET NAJČEŠĆIH SIJELA

ŽENE	Rak dojke	Rak pluća	Rak debelog i završnog crijeva	Rak endometrija	Rak jajnika	Rak gušterače	Rak štitnjače	Rak bubrega	Rak vrata maternice	Rak jetra i bilijarnog trakta	Ostale zloćudne novotvorine	Ukupni broj
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3
BRODSKO-POSAVSKA	0	1	1	0	1	2	0	0	0	0	1	6
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	4
GRAD ZAGREB	11	4	0	3	0	1	0	2	0	2	6	29
ISTARSKA	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
KARLOVAČKA	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	2	6
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	4
KRAPINSKO-ZAGORSKA	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
LIČKO-SENJSKA	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	5
MEDIMURSKA	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2
OSJEČKO-BARANJSKA	4	3	2	0	0	1	1	0	0	0	3	14
POŽEŠKO-SLAVONSKA	2	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	4
PRIMORSKO-GORANSKA	3	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	9
SISAČKO-MOSLAVAČKA	3	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	8
SPLITSKO-DALMATINSKA	8	4	2	1	2	0	1	0	0	0	2	20
ŠIBENSKO-KNINSKA	0	1	0	0	1	0	0	0	2	0	1	5
VARAŽDINSKA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	4	3	2	1	2	1	0	0	0	0	3	16
ZADARSKA	5	2	0	2	0	0	2	0	0	0	0	11
ZAGREBAČKA	6	1	2	1	0	0	0	1	1	0	2	14
REPUBLIKA HRVATSKA	54	24	12	11	7	7	6	6	5	4	27	163

Napomena 1.: podaci iz tablice 4.a ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Napomena 2.: podaci za 2022. g. bit će objavljeni naknadno po prispjeću i analizi.

1.3.3. Cerebrovaskularne bolesti

Prema podacima iz sustava CEZIH i baze podataka o hospitalizacijama, u RH je u 2022. godini zabilježeno 10.974 branitelja koji su zbog cerebrovaskularnih bolesti (šifre MKB-10: I60 - I69) koristili zdravstvenu zaštitu, među kojima je bilo 10.512 muškaraca i 462 žene. Najveći broj oboljelih je u Gradu Zagrebu, Osječko-baranjskoj i Splitsko-dalmatinskoj županiji u kojima je zabilježeno 31,0% ukupnog broja oboljelih (tablica 5.).

Tablica 5. BROJ HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU ZBOG CEREBROVASKULARNIH BOLESTI U 2022. GODINI KORISTILI ZDRAVSTVENU ZAŠTITU PO SPOLU I ŽUPANIJI

Cerebrovaskularne bolesti (I60 - I69)			
Županija	Muškarci	Žene	Broj oboljelih osoba
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	454	11	465
BRODSKO-POSAVSKA	627	28	655
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	321	12	333
GRAD ZAGREB	1.576	100	1.676
ISTARSKA	322	24	346
KARLOVAČKA	561	23	584
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	221	5	226
KRAPINSKO-ZAGORSKA	375	4	379
LIČKO-SENJSKA	190	8	198
MEDIMURSKA	169	1	170
OSJEČKO-BARANJSKA	905	36	941
POŽEŠKO-SLAVONSKA	314	16	330
PRIMORSKO-GORANSKA	657	14	671
SISAČKO-MOSLAVAČKA	539	21	560
SPLITSKO-DALMATINSKA	752	38	790
ŠIBENSKO-KNINSKA	245	12	257
VARAŽDINSKA	306	7	313
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	370	8	378
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	503	37	540
ZADARSKA	370	22	392
ZAGREBAČKA	735	35	770
REPUBLIKA HRVATSKA	10.512	462	10.974

Napomena: podaci iz tablice 5. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

1.3.4. Šećerna bolest

Prema podacima iz sustava CEZIH i baze podataka o hospitalizacijama, u RH je u 2022. godini zabilježeno 70.668 branitelja koji su zbog šećerne bolesti (šifre MKB-10: E10 - E14) koristili zdravstvenu zaštitu, među kojima su bila 68.024 muškarca i 2.644 žene. Najveći broj oboljelih je u Gradu Zagrebu, Splitsko-dalmatinskoj i Osječko-baranjskoj županiji u kojima je zabilježeno 31,8% ukupnog broja oboljelih (tablica 6.).

Tablica 6. BROJ HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU ZBOG ŠEĆERNE BOLESTI U 2022. GODINI KORISTILI ZDRAVSTVENU ZAŠTITU PO SPOLU I ŽUPANIJI

Šećerna bolest (E10 - E14)			
Županija	Muškarci	Žene	Broj oboljelih osoba
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	2.025	56	2.081
BRODSKO-POSAVSKA	2.778	147	2.925
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	2.695	81	2.776
GRAD ZAGREB	9.840	473	10.313
ISTARSKA	2.578	75	2.653
KARLOVAČKA	3.528	129	3.657
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	1.440	25	1.465
KRAPINSKO-ZAGORSKA	2.042	36	2.078
LIČKO-SENJSKA	1.305	93	1.398
MEDIMURSKA	1.045	9	1.054
OSJEČKO-BARANJSKA	5.245	215	5.460
POŽEŠKO-SLAVONSKA	1.485	70	1.555
PRIMORSKO-GORANSKA	4.713	76	4.789
SISAČKO-MOSLAVAČKA	3.177	159	3.336
SPLITSKO-DALMATINSKA	6.451	275	6.726
ŠIBENSKO-KNINSKA	2.122	99	2.221
VARAŽDINSKA	2.104	38	2.142
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	1.884	27	1.911
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	3.290	249	3.539
ZADARSKA	3.157	133	3.290
ZAGREBAČKA	5.120	179	5.299
REPUBLIKA HRVATSKA	68.024	2.644	70.668

Napomena: podaci iz tablice 6. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

1.3.5. Posttraumatski stresni poremećaj

Prema podacima sustava CEZIH i baze podataka o hospitalizacijama, u RH su u 2022. godini zabilježena 30.342 branitelja koji su zbog posttraumatskog stresnog poremećaja i trajnih promjena ličnosti nakon katastrofalnih doživljaja, tzv. kroničnog posttraumatskog stresnog poremećaja (šifre MKB-10: F43.1 i F62.0), koristili zdravstvenu zaštitu, među kojima je bilo 29.498 muškaraca i 844 žene. Najveći broj oboljelih je u Splitsko-dalmatinskoj, Osječko-baranjskoj i Vukovarsko-srijemskoj županiji u kojima je zabilježeno 38,8% ukupnog broja oboljelih (tablica 7.).

Tablica 7. BROJ HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU ZBOG POSTTRAUMATSKOG STRESNOG POREMEĆAJA U 2022. GODINI KORISTILI ZDRAVSTVENU ZAŠTITU PO SPOLU I ŽUPANIJI

Posttraumatski stresni poremećaj (F43, F62.0)			
Županija	Muškarci	Žene	Broj oboljelih osoba
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	841	17	858
BRODSKO-POSAVSKA	1.626	35	1.661
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	978	16	994
GRAD ZAGREB	2.572	62	2.634
ISTARSKA	347	17	364
KARLOVAČKA	1.036	32	1.068
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	748	4	752
KRAPINSKO-ZAGORSKA	332	5	337
LIČKO-SENJSKA	678	29	707
MEDIMURSKA	209	4	213
OSJEČKO-BARANJSKA	4.010	119	4.129
POŽEŠKO-SLAVONSKA	666	16	682
PRIMORSKO-GORANSKA	800	23	823
SISAČKO-MOSLAVAČKA	1.736	48	1.784
SPLITSKO-DALMATINSKA	4.764	126	4.890
ŠIBENSKO-KNINSKA	1.509	43	1.552
VARAŽDINSKA	576	15	591
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	996	17	1.013
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	2.624	133	2.757
ZADARSKA	1.467	54	1.521
ZAGREBAČKA	983	29	1.012
REPUBLIKA HRVATSKA	29.498	844	30.342

Napomena: podaci iz tablice 7. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

1.3.6. Depresivni poremećaji

Prema podacima sustava CEZIH i baze podataka o hospitalizacijama, u RH je u 2022. godini zabilježeno 18.608 branitelja koji su zbog depresivnih poremećaja (šifre MKB-10: F32 - F33) koristili zdravstvenu zaštitu, među kojima su bila 16.563 muškarca i 2.045 žena. Najveći broj oboljelih je u Gradu Zagrebu, Splitsko-dalmatinskoj i Osječko-baranjskoj županiji u kojima je zabilježeno 35,0% ukupnog broja oboljelih (tablica 8.).

Tablica 8. BROJ HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU ZBOG DEPRESIVNIH POREMEĆAJA U 2022. GODINI KORISTILI ZDRAVSTVENU ZAŠTITU PO SPOLU I ŽUPANJI

Depresivni poremećaji (F32 - F33)			
Županija	Muškarci	Žene	Broj oboljelih osoba
BELOVARSKO-BILOGORSKA	550	45	595
BRODSKO-POSAVSKA	598	81	679
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	729	70	799
GRAD ZAGREB	2.415	351	2.766
ISTARSKA	467	62	529
KARLOVAČKA	545	89	634
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	414	36	450
KRAPINSKO-ZAGORSKA	398	25	423
LIČKO-SENJSKA	337	86	423
MEDIMURSKA	312	21	333
OSJEČKO-BARANJSKA	1.512	187	1.699
POŽEŠKO-SLAVONSKA	291	43	334
PRIMORSKO-GORANSKA	753	66	819
SISAČKO-MOSLAVAČKA	1.129	146	1.275
SPLITSKO-DALMATINSKA	1.854	199	2.053
ŠIBENSKO-KNINSKA	599	64	663
VARAŽDINSKA	262	25	287
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	562	29	591
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	869	179	1.048
ZADARSKA	894	123	1.017
ZAGREBAČKA	1.073	118	1.191
REPUBLIKA HRVATSKA	16.563	2.045	18.608

Napomena: podaci iz tablice 8. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

1.3.7. Kronične bolesti donjeg dišnog sustava

Prema podacima sustava CEZIH i baze podataka o hospitalizacijama, u RH je u 2022. godini zabilježeno 27.298 branitelja koji su zbog kroničnih bolesti donjeg dišnog sustava (šifre MKB-10: J40 - J47) koristili zdravstvenu zaštitu, među kojima je bilo 25.456 muškaraca i 1.842 žene. Najveći broj oboljelih je u Gradu Zagrebu, Splitsko-dalmatinskoj i Osječko-baranjskoj županiji u kojima je zabilježeno 30,1% ukupnog broja oboljelih (tablica 9.).

Tablica 9. BROJ HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU ZBOG KRONIČNIH BOLESTI DONJEG DIŠNOG SUSTAVA U 2022. GODINI KORISTILI ZDRAVSTVENU ZAŠTITU PO SPOLU I ŽUPANIJI

Kronične bolesti donjeg dišnog sustava (J40 - J47)			
Županija	Muškarci	Žene	Broj oboljelih osoba
BEJEOVARSKO-BILOGORSKA	1.248	63	1.311
BRODSKO-POSAVSKA	976	104	1.080
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	1.209	61	1.270
GRAD ZAGREB	3.613	320	3.933
ISTARSKA	845	49	894
KARLOVAČKA	1.447	101	1.548
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	457	19	476
KRAPINSKO-ZAGORSKA	598	16	614
LIČKO-SENJSKA	584	72	656
MEDIMURSKA	380	19	399
OSJEČKO-BARANJSKA	1.800	134	1.934
POŽEŠKO-SLAVONSKA	567	40	607
PRIMORSKO-GORANSKA	1.646	67	1.713
SISAČKO-MOSLAVAČKA	1.471	106	1.577
SPLITSKO-DALMATINSKA	2.146	198	2.344
ŠIBENSKO-KNINSKA	787	60	847
VARAŽDINSKA	745	33	778
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	889	29	918
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	1.149	115	1.264
ZADARSKA	1.231	121	1.352
ZAGREBAČKA	1.668	115	1.783
REPUBLIKA HRVATSKA	25.456	1.842	27.298

Napomena: podaci iz tablice 9. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

1.3.8. Kronično zatajenje bubrega

Prema podacima sustava CEZIH i baze podataka o hospitalizacijama, u RH je u 2022. godini zabilježeno 2.956 branitelja koji su zbog kroničnog zatajenja bubrega (šifra MKB-10: N18) koristili zdravstvenu zaštitu, među kojima je bilo 2.827 muškaraca i 129 žena. Najveći broj oboljelih je u Gradu Zagrebu, Splitsko-dalmatinskoj i Zagrebačkoj županiji u kojima je zabilježeno 35,1% ukupnog broja oboljelih (tablica 10.).

Tablica 10. BROJ HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA KOJI SU ZBOG KRONIČNOG ZATAJENJA BUBREGA U 2022. GODINE KORISTILI ZDRAVSTVENU ZAŠTITU PO SPOLU I ŽUPANIJI

Kronično zatajenje bubrega (N18)			
Županija	Muškarci	Žene	Broj oboljelih osoba
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	58	2	60
BRODSKO-POSAVSKA	91	5	96
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	87	1	88
GRAD ZAGREB	499	36	535
ISTARSKA	131	6	137
KARLOVAČKA	90	3	93
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	44	1	45
KRAPINSKO-ZAGORSKA	70	1	71
LIČKO-SENJSKA	39	3	42
MEDIMURSKA	68	2	70
OSJEČKO-BARANJSKA	175	6	181
POŽEŠKO-SLAVONSKA	87	2	89
PRIMORSKO-GORANSKA	184	4	188
SISAČKO-MOSLAVAČKA	202	13	215
SPLITSKO-DALMATINSKA	267	11	278
ŠIBENSKO-KNINSKA	103	8	111
VARAŽDINSKA	68	0	68
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	94	0	94
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	115	10	125
ZADARSKA	136	8	144
ZAGREBAČKA	219	7	226
REPUBLIKA HRVATSKA	2.827	129	2.956

Napomena: podaci iz tablice 10. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

2. SMRTNOST BRANITELJA DOMOVINSKOG RATA U 2022. GODINI

Prema podacima Registra uzroka smrti Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Registra hrvatskih branitelja u Hrvatskoj je u 2022. godini zabilježeno 6.330 umrlih hrvatskih branitelja Domovinskog rata, od čega su 6.153 preminula muškarca i 177 preminulih žena.

2.1. Umrli prema skupinama bolesti

Vodeći uzrok smrti među svim braniteljima su novotvorine od kojih je umrlo 2.209 ili 34,9% umrlih branitelja. Druga po učestalosti je skupina cirkulacijskih bolesti s ukupno 1.789 umrlih ili 28,3%. Treći vodeći uzrok smrti su bolesti probavnog sustava s 438 umrlih ili 6,9%. Bolesti endokrinog sustava su četvrti uzrok smrti s 416 ili 6,6% umrlih branitelja. Ozljede su peti vodeći uzrok s 363 umrlih branitelja ili 5,7% (tablica 11.).

Tablica 11. STRUKTURA UZROKA SMRTI BRANITELJA PREMA SKUPINAMA BOLESTI U 2022. G. – UKUPNA POPULACIJA

Skupina bolesti	MKB-10	Broj	%	Rang
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	331	5,2%	6.
Novotvorine	C00 - D48	2.209	34,9%	1.
Bolesti krvi i krvotornog sustava i određene bolesti imunološkog sustava	D50 - D89	2	< 0,1%	14./15.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	416	6,6%	4.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	170	2,7%	8.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	110	1,7%	10.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	1.789	28,3%	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	271	4,3%	7.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	438	6,9%	3.
Bolesti kože i potkožnog tkiva	L00 - L99	2	< 0,1%	14./15.
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00 - M99	6	0,1%	12.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	81	1,3%	11.
Prirodne malformacije, deformacije i kromosomske abnormalnosti	Q00 - Q99	3	< 0,1%	13.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	139	2,2%	9.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	363	5,7%	5.
Ukupan broj	A00 - T98	6.330	100,0%	-

Napomena 1.: podaci iz tablice 11. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Napomena 2.: bolest COVID-19 je s obzirom na svoju etiologiju ubrojena u kategoriju *Zarazne i parazitarne bolesti*.

Tablica 12. STRUKTURA UZROKA SMRTI BRANITELJA PREMA SKUPINAMA BOLESTI U 2022. G. – MUŠKARCI

Skupina bolesti	MKB-10	Broj	%	Rang
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	324	5,3%	6.
Novotvorine	C00 - D48	2.141	34,8%	1.
Bolesti krvi i krvotornog sustava i određene bolesti imunološkog sustava	D50 - D89	2	< 0,1%	14./15.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	398	6,5%	4.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	166	2,7%	8.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	103	1,7%	10.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	1.745	28,4%	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	265	4,3%	7.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	434	7,1%	3.
Bolesti kože i potkožnog tkiva	L00 - L99	2	< 0,1%	14./15.
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00 - M99	5	0,1%	12.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	77	1,3%	11.
Prirodne malformacije, deformacije i kromosomske abnormalnosti	Q00 - Q99	3	< 0,1%	13.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	134	2,2%	9.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	354	5,8%	5.
Ukupan broj	A00 - T98	6.153	100,0%	-

Napomena 1.: podaci iz tablice 12. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Napomena 2.: bolest COVID-19 je s obzirom na svoju etiologiju ubrojena u kategoriju *Zarazne i parazitarne bolesti*.

Tablica 13. STRUKTURA UZROKA SMRTI BRANITELJA PREMA SKUPINAMA BOLESTI U 2022. G. – ŽENE

Skupina bolesti	MKB-10	Broj	%	Rang
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	7	4,0%	5./6.
Novotvorine	C00 - D48	68	38,4%	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	18	10,2%	3.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	4	2,3%	9./10./11.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	7	4,0%	5./6.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	44	24,9%	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	6	3,4%	7.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	4	2,3%	9./10./11.
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00 - M99	1	0,6%	12.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	4	2,3%	9./10./11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	5	2,8%	8.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	9	5,1%	4.
Ukupan broj	A00 - T98	177	100,0%	-

Napomena 1.: podaci iz tablice 13. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Napomena 2.: bolest COVID-19 je s obzirom na svoju etiologiju ubrojena u kategoriju *Zarazne i parazitarne bolesti*.

2.2. Najučestaliji uzroci smrti u braniteljskoj populaciji

Najviše branitelja umrlo je od zloćudnih novotvorina probavnih organa, odnosno 748 osoba (11,8%), zatim od ishemijske bolesti srca (716 osoba, odnosno 11,3%) i zloćudnih novotvorina donjeg dišnog sustava (677 osoba, odnosno 10,7%) (tablica 14.).

Raspodjela uzroka smrti kod muškaraca gotovo je jednaka raspodjeli u ukupnoj braniteljskoj populaciji s obzirom na to da čine 97,2% ukupnog broja umrlih branitelja (tablica 15.).

Najveći broj žena branitelja umro je od šećerne bolesti (17 osoba, odnosno 9,6%), zloćudnih novotvorina probavnih organa (17 osoba, odnosno 9,6%) i različitih bolesti srca (16 osoba, odnosno 9,0%) (tablica 16.).

Tablica 14. PRVIH DESET UZROKA SMRTI BRANITELJA U 2022. GODINI – UKUPNA POPULACIJA

Skupina bolesti	MKB-10	Broj	%	Rang
Zloćudne novotvorine probavnih organa	C15 - C26	748	11,8%	1.
Ishemične bolesti srca	I20 - I25	716	11,3%	2.
Zloćudne novotvorine donjeg dišnog sustava	C33 - C34	677	10,7%	3.
Šećerna bolest (<i>Diabetes mellitus</i>)	E10 - E14	410	6,5%	4.
Cerebrovaskularne bolesti	I60 - I69	349	5,5%	5.
Bolesti jetre	K70 - K76	344	5,4%	6.
COVID-19	U07 - U09	298	4,7%	7.
Hipertenzivne bolesti	I10 - I15	294	4,6%	8.
Ostali oblici bolesti srca	I30 - I52	270	4,3%	9.
Kronične bolesti donjega dišnog sustava	J40 - J47	188	3,0%	10.
Ostali uzroci		2.036	32,2%	-
Ukupan broj		6.330	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 14. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 15. PRVIH DESET UZROKA SMRTI BRANITELJA U 2022. GODINI – MUŠKARCI

Skupina bolesti	MKB-10	Broj	%	Rang
Zloćudne novotvorine probavnih organa	C15 - C26	731	11,9%	1.
Ishemične bolesti srca	I20 - I25	709	11,5%	2.
Zloćudne novotvorine donjeg dišnog sustava	C33 - C34	665	10,8%	3.
Šećerna bolest (<i>Diabetes mellitus</i>)	E10 - E14	393	6,4%	4.
Cerebrovaskularne bolesti	I60 - I69	342	5,6%	5./6.
Bolesti jetre	K70 - K76	342	5,6%	5./6.
COVID-19	U07 - U09	291	4,7%	7.
Hipertenzivne bolesti	I10 - I15	284	4,6%	8.
Ostali oblici bolesti srca	I30 - I52	254	4,1%	9.
Kronične bolesti donjega dišnog sustava	J40 - J47	185	3,0%	10.
Ostali uzroci		1.957	31,8%	-
Ukupan broj		6.153	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 15. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 16. PRVIH DESET UZROKA SMRTI BRANITELJA U 2022. GODINI – ŽENE

Skupina bolesti	MKB-10	Broj	%	Rang
Zloćudne novotvorine probavnih organa	C15 - C26	17	9,6%	1./2.
Šećerna bolest (<i>Diabetes mellitus</i>)	E10 - E14	17	9,6%	1./2.
Ostali oblici bolesti srca	I30 - I52	16	9,0%	3.
Zloćudne novotvorine dojke	C50	13	7,3%	4.
Zloćudne novotvorine donjeg dišnog sustava	C33 - C34	12	6,8%	5.
Zloćudne novotvorine ženskih spolnih organa	C51 - C58	10	5,6%	6./7.
Hipertenzivne bolesti	I10 - I15	10	5,6%	6./7.
COVID-19	U07 - U09	7	4,0%	8./9./10.
Cerebrovaskularne bolesti	I60 - I69	7	4,0%	8./9./10.
Ishemične bolesti srca	I20 - I25	7	4,0%	8./9./10.
Ostali uzroci		61	34,5%	
Ukupan broj		177	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 16. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

2.3. Umrli prema skupinama bolesti u županijama

U velikoj većini županija se kao najučestaliji uzrok smrti branitelja izdvajaju novotvorine, a drugi najčešći uzrok smrti su bolesti cirkulacijskog sustava. U Bjelovarsko-bilogorskoj, Krapinsko-zagorskoj, Virovitičko-podravskoj i Vukovarsko-srijemskoj županiji su bolesti cirkulacijskog sustava najučestaliji uzrok smrti u braniteljskoj populaciji, pri čemu su novotvorini drugi najučestaliji uzrok smrti. Raspon udjela mortaliteta od novotvorina kreće se od 26,1% u Krapinsko-zagorskoj županiji do 43,1% u Šibensko-kninskoj županiji. Najveći udio mortaliteta od bolesti cirkulacijskog sustava zabilježen je u Vukovarsko-srijemskoj županiji (35,0%), a najniži u Ličko-senjskoj županiji (19,7%).

Smirivanjem epidemije COVID-19 tijekom 2022. g. smanjio se i broj smrti uzrokovanih zaraznim i parazitarnim bolestima u Hrvatskoj. Bolesti probavnog sustava su u 2022. g. bile treći najučestaliji uzrok smrti branitelja u 9 županija (Bjelovarsko-bilogorska, Istarska, Koprivničko-križevačka, Krapinsko-zagorska, Međimurska, Splitsko-dalmatinska, Varaždinska, Zadarska, Zagrebačka), endokrine bolesti u 7 županija (Bjelovarsko-bilogorska, Brodsko-posavska, Karlovačka, Ličko-senjska, Osječko-baranjska, Virovitičko-podravsko, Vukovarsko-srijemsko), zarazne i parazitarne bolesti u 5 županija (Dubrovačko-neretvanska, Grad Zagreb, Primorsko-goranska, Sisačko-moslavačka, Šibensko-kninska) i ozljede u dvjema županijama (Istarska, Požeško-slavonska) (tablice 17. - 37.). Jedan preminuli branitelj nije imao poznato prebivalište, stoga nije uračunat u priložene tablice.

Tablica 17. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U BJELOVARSKO-BILOGORSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	5	2,7%	7./8.
Novotvorine	C00 - D48	59	31,7%	2.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	15	8,1%	3./4.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	1	0,5%	9./10./11./12./13.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	1	0,5%	9./10./11./12./13.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	64	34,4%	1.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	7	3,8%	6.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	15	8,1%	3./4.
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00 - M99	1	0,5%	9./10./11./12./13.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	5	2,7%	7./8.
Prirodne malformacije, deformacije i kromosomske abnormalnosti	Q00 - Q99	1	0,5%	9./10./11./12./13.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	1	0,5%	9./10./11./12./13.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	11	5,9%	5.
Ukupan broj		186	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 17. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 18. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U BRODSKO-POSAVSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	6	1,8%	10.
Novotvorine	C00 - D48	125	38,2%	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	22	6,7%	3.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	20	6,1%	4.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	8	2,4%	8./9.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	86	26,3%	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	17	5,2%	5./6.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	15	4,6%	7.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	3	0,9%	11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	8	2,4%	8./9.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	17	5,2%	5./6.
Ukupan broj		327	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 18. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 19. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U DUBROVAČKO-NERETVANSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	21	9,4%	3.
Novotvorine	C00 - D48	83	37,2%	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	14	6,3%	5.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	5	2,2%	9./10.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	5	2,2%	9./10.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	50	22,4%	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	7	3,1%	8.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	9	4,0%	7.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	2	0,9%	11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	12	5,4%	6.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	15	6,7%	4.
Ukupan broj		223	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 19. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 20. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U GRADU ZAGREBU U 2022. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	59	7,1%	3.
Novotvorine	C00 - D48	289	34,6%	1.
Bolesti krvi i krvotvornih organa i određeni poremećaji imunološkog sustava	D50 - D89	1	0,1%	12./13.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	51	6,1%	4.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	8	1,0%	10.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	14	1,7%	9.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	254	30,4%	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	40	4,8%	7.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	44	5,3%	6.
Bolesti kože i potkožnog tkiva	L00 - L99	1	0,1%	12./13.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	7	0,8%	11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	23	2,8%	8.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	45	5,4%	5.
Ukupan broj		836	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 20. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 21. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U ISTARSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	17	7,1%	5.
Novotvorine	C00 - D48	77	32,4%	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	14	5,9%	6.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	5	2,1%	8.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	4	1,7%	9./10.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	67	28,2%	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	13	5,5%	7.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	18	7,6%	3./4.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	1	0,4%	11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	4	1,7%	9./10.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	18	7,6%	3./4.
Ukupan broj		238	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 21. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 22. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	9	2,4%	10.
Novotvorine	C00 - D48	118	31,9%	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	34	9,2%	3.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	13	3,5%	7.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	11	3,0%	8.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	108	29,2%	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	19	5,1%	5./6.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	19	5,1%	5./6.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	3	0,8%	11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	10	2,7%	9.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	26	7,0%	4.
Ukupan broj		370	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 22. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 23. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	3	2,4%	8.
Novotvorine	C00 - D48	35	28,5%	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	5	4,1%	7.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	9	7,3%	4.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	1	0,8%	9./10.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	33	26,8%	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	6	4,9%	6.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	22	17,9%	3.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	1	0,8%	9./10.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	8	6,5%	5.
Ukupan broj		123	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 23. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 24. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U KRAPINSKO-ZAGORSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	1	0,7%	9/10/11/12.
Novotvorine	C00 - D48	37	26,1%	2.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	10	7,0%	6.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	1	0,7%	9/10/11/12.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	1	0,7%	9/10/11/12.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	46	32,4%	1.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	11	7,7%	5.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	15	10,6%	3.
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00 - M99	1	0,7%	9/10/11/12.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	3	2,1%	7.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	2	1,4%	8.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	14	9,9%	4.
Ukupan broj		142	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 24. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 25. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U LIČKO-SENJSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	3	2,2%	8./9.
Novotvorine	C00 - D48	58	42,3%	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	13	9,5%	3.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	5	3,6%	7.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	3	2,2%	8./9.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	27	19,7%	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	8	5,8%	6.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	9	6,6%	4./5.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	1	0,7%	10./11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	1	0,7%	10./11.
Ozljeđe, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	9	6,6%	4./5.
Ukupan broj		137	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 25. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 26. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U MEĐIMURSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	3	2,8%	5/6/7/8.
Novotvorine	C00 - D48	41	37,6%	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	9	8,3%	4.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	3	2,8%	5/6/7/8.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	2	1,8%	9/10/11.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	26	23,9%	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	2	1,8%	9/10/11.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	14	12,8%	3.
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00 - M99	1	0,9%	12.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	3	2,8%	5/6/7/8.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	2	1,8%	9/10/11.
Ozljeđe, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	3	2,8%	5/6/7/8.
Ukupan broj		109	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 26. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 27. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	27	5,4%	5.
Novotvorine	C00 - D48	169	33,9%	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	33	6,6%	3.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	22	4,4%	7.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	8	1,6%	10.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	146	29,3%	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	18	3,6%	8.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	32	6,4%	4.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	6	1,2%	11.
Prirodne malformacije, deformacije i kromosomske abnormalnosti	Q00 - Q99	1	0,2%	12.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	11	2,2%	9.
Ozljeđe, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	25	5,0%	6.
Ukupan broj		498	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 27. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 28. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U POŽEŠKO-SLAVONSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	8	4,6%	5./6./7.
Novotvorine	C00 - D48	63	36,4%	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	9	5,2%	4.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	8	4,6%	5./6./7.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	4	2,3%	8./9.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	56	32,4%	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	8	4,6%	5./6./7.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	4	2,3%	8./9.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	1	0,6%	10.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	12	6,9%	3.
Ukupan broj		173	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 28. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 29. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	32	7,3%	3.
Novotvorine	C00 - D48	159	36,4%	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	24	5,5%	5.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	4	0,9%	11.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	5	1,1%	10.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	129	29,5%	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	14	3,2%	7.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	27	6,2%	4.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	10	2,3%	9.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	11	2,5%	8.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	22	5,0%	6.
Ukupan broj		437	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 29. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 30. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U SISAČKO-MOSLAVAČKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	27	7,5%	3.
Novotvorine	C00 - D48	119	32,9%	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	16	4,4%	8.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	7	1,9%	10./11.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	8	2,2%	9.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	95	26,2%	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	24	6,6%	4.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	22	6,1%	5.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	18	5,0%	7.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	7	1,9%	10./11.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	19	5,2%	6.
Ukupan broj		362	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 30. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 31. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	33	6,2%	4.
Novotvorine	C00 - D48	211	39,7%	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	27	5,1%	6.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	14	2,6%	8.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	7	1,3%	10.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	123	23,2%	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	25	4,7%	7.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	43	8,1%	3.
Bolesti kože i potkožnog tkiva	L00 - L99	1	0,2%	12.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	3	0,6%	11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	13	2,4%	9.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	31	5,8%	5.
Ukupan broj		531	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 31. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 32. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U ŠIBENSKO-KNINSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	13	7,2%	3.
Novotvorine	C00 - D48	78	43,1%	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	8	4,4%	5.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	5	2,8%	8.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	3	1,7%	9./10./11.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	44	24,3%	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	6	3,3%	6./7.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	12	6,6%	4.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	3	1,7%	9./10./11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	3	1,7%	9./10./11.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	6	3,3%	6./7.
Ukupan broj		181	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 32. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 33. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U VARAŽDINSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	7	3,6%	6./7.
Novotvorine	C00 - D48	65	33,5%	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	14	7,2%	4.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	5	2,6%	8.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	2	1,0%	10.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	56	28,9%	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	3	1,5%	9.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	24	12,4%	3.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	1	0,5%	11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	7	3,6%	6./7.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	10	5,2%	5.
Ukupan broj		194	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 33. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 34. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U VIROVITIČKO-PODRAVSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	8	4,0%	6.
Novotvorine	C00 - D48	62	31,3%	2.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	17	8,6%	3.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	7	3,5%	7.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	1	0,5%	10.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	69	34,8%	1.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	4	2,0%	8.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	16	8,1%	4.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	3	1,5%	9.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	11	5,6%	5.
Ukupan broj		198	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 34. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 35. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	16	4,3%	6.
Novotvorine	C00 - D48	107	29,0%	2.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	34	9,2%	3.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	7	1,9%	10.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	8	2,2%	9.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	129	35,0%	1.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	10	2,7%	7.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	18	4,9%	5.
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00 - M99	1	0,3%	12.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	5	1,4%	11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	9	2,4%	8.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	25	6,8%	4.
Ukupan broj		369	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 35. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 36. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U ZADARSKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	15	5,3%	5.
Novotvorine	C00 - D48	107	37,9%	1.
Bolesti krvi i krvotvornih organa i određeni poremećaji imunološkog sustava	D50 - D89	1	0,4%	12.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	21	7,4%	4.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	8	2,8%	8.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	5	1,8%	9.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	70	24,8%	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	10	3,5%	7.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	23	8,2%	3.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	4	1,4%	10./11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	4	1,4%	10./11.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	14	5,0%	6.
Ukupan broj		282	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 36. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

Tablica 37. STRUKTURA UZROKA SMRTI PREMA SKUPINAMA BOLESTI U ZAGREBAČKOJ ŽUPANIJI U 2022. GODINI

SKUPINA BOLESTI	MKB-10	BROJ	%	RANG
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	18	4,4%	7.
Novotvorine	C00 - D48	147	35,6%	1.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	26	6,3%	4.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	13	3,1%	8.
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	9	2,2%	9.
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	110	26,6%	2.
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	19	4,6%	6.
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	37	9,0%	3.
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00 - M99	2	0,5%	12.
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	3	0,7%	11.
Prirodne malformacije, deformacije i kromosomske abnormalnosti	Q00 - Q99	1	0,2%	13.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	6	1,5%	10.
Ozljede, trovanja i određene druge posljedice s vanjskim uzrokom	S00 - T98	22	5,3%	5.
Ukupan broj		413	100,0%	

Napomena: podaci iz tablice 37. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

2.4. Umrli prema dobi

Od 6.330 umrlih branitelja u 2022. godini, u dobi od 40 do 64 godine umrlo je 2.809 (44,4%), a 3.521 (55,6%) u dobi od 65 i više godina (tablica 38.).

Prosječna dob umrlih branitelja u 2022. godini bila je 66,0 godina.

Tablica 38. MORTALITET BRANITELJA PO GRUPAMA BOLESTI I DOBNIM SKUPINAMA

Naziv skupine bolesti	MKB-10	Dobne skupine						Ukupan broj
		<55 g.	55-59 g.	60-64 g.	65-69 g.	70-74 g.	≥75 g.	
Zarazne i parazitarne bolesti	A00 - B99, U07 - U09	26	40	55	78	63	69	331
Novotvorine	C00 - D48	159	299	511	571	420	249	2.209
Bolesti krvi i krvotomnog sustava	D50 - D89	1	0	0	0	0	1	2
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00 - E90	17	44	77	99	96	83	416
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00 - F99	22	28	43	35	20	22	170
Bolesti živčanog sustava	G00 - G99	14	9	17	15	26	29	110
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00 - I99	160	239	337	387	343	323	1.789
Bolesti dišnog sustava	J00 - J99	9	25	54	64	60	59	271
Bolesti probavnog sustava	K00 - K93	83	104	90	79	58	24	438
Bolesti kože i potkožnog tkiva	L00 - L99	1	0	0	1	0	0	2
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	M00 - M99	0	3	0	1	1	1	6
Bolesti genitourinarnog sustava	N00 - N99	4	4	9	20	21	23	81
Prirodne malformacije, deformacije i kromosomske abnormalnosti	Q00 - Q99	1	0	0	2	0	0	3
Simptomi, znakovi i klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00 - R99	39	30	24	20	18	8	139
Ozljede, trovanja i druge posljedice vanjskih uzroka	S00 - T98	99	59	73	59	48	25	363
Ukupan broj	A00 - T98	635	884	1.290	1.431	1.174	916	6.330

Napomena: podaci iz tablice 38. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

2.5. Ozljede

Ozljede su posljedica djelovanja određenog vanjskog uzroka, a smrti nastale zbog ozljeda nazivamo neprirodnima, odnosno nasilnima. Prema načinu nastanka ili nakani, dijele se na nenamjerne (nesretni slučaj), namjerne i nasilne smrti s neodređenom nakanom.

U 2022. godini zabilježene su 363 nasilne smrti kod branitelja, a od toga su 193 ili 53,2% rezultat nesretnog slučaja. Zabilježena su 122 namjerna samoozljeđivanja (33,6%) (tablica 39).

Tablica 39. BROJ UMRLIH BRANITELJA ZBOG OZLJEDA U 2022. G.

Vanjski uzrok ozljeda	BROJ UMRLIH	%
Namjerno samoozljeđivanje	122	33,6%
Padovi	70	19,3%
Nezgode pri prijevozu	59	16,3%
Događaj s neodređenom nakanom	41	11,3%
Asfiksija, slučajno utapanje i potapanje	22	6,1%
Izloženost neživim mehaničkim silama	20	5,5%
Ostale nezgode	13	3,6%
Slučajno otrovanje i izloženost štetnim tvarima	8	2,2%
Napad	7	1,9%
Ostali vanjski uzroci	1	0,3%
UKUPAN BROJ	363	100,0%

Napomena: podaci iz tablice 39. ne mogu se koristiti za usporedbu s općom populacijom bez prethodne dobne standardizacije.

3. PREVENTIVNE AKTIVNOSTI

U studenom 2016. godine započela je provedba sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata. Do dana 23.11.2023. u bazu sistematskih pregleda upisani su podaci za 84.920 branitelja, sa sljedećom raspodjelom po bolnicama u kojima je pregled izvršen (tablica 40.).

Tablica 40. BROJ SISTEMATSKI PREGLEDANIH HRVATSKIH BRANITELJA PREMA LOKACIJAMA

Bolnička ustanova	Broj pregledanih branitelja
KB Dubrava	97
KB Sveti Duh	1.729
KBC Osijek	7.221
KBC Rijeka	1.384
KBC Sestre Milosrdnice	4.439
KBC Split	4.238
KBC Zagreb	6.884
OB Bjelovar	3.925
ŽB Čakovec	1.129
OB Dubrovnik	3.244
OB Gospić	3.771
OB Karlovac	3.259
Opća i veteranska bolnica "Hrvatski ponos" Knin	1.282
Opća bolnica "Dr. Tomislav Bardek" Koprivnica	4.007
OŽB Našice	3.814
OB Nova Gradiška	1.342
Opća bolnica i bolnica branitelja Domovinskog rata Ogulin	2.031
OŽB Pakrac i bolnica hrvatskih veterana	772
Neuropsihijatrijska bolnica "Dr. Ivan Barbot" Popovača	2.417
OŽB Požega	1.983
OB Pula	2.068
Opća bolnica "Dr. Ivo Pedišić" Sisak	2.691
Opća bolnica "Dr. Josip Benčević" Slavonski Brod	5.033
OB Šibensko-kninske županije	1.923
OB Varaždin	1.906
OB Virovitica	2.649
Nacionalna memorijalna bolnica "Dr. Juraj Njavro" Vukovar / OŽB Vinkovci	2.446
OB Zadar	7.236
Ukupan broj	84.920

Od navedenog broja branitelja pregledano je 80.705 (95,0%) osoba muškog spola i 4.215 (5,0%) osoba ženskog spola. S obzirom na dobne skupine je zabilježena sljedeća raspodjela:

- osobe dobi iznad 50 godina – 81.643 (96,2%)
- osobe dobi ispod 50 godina – 3.260 (3,8%)
- kod 17 branitelja u povijesti bolesti nisu navedeni niti godina rođenja niti osobni identifikacijski broj (OIB).

Ovom analizom obrađeni su sljedeći podaci iz povijesti bolesti branitelja koji su pristupili sistematskim pregledima:

- obiteljska anamneza
- osobna anamneza
- navike (pušenje i konzumacija alkohola)
- zdravstveni status (*status praesens*) uključujući tjelesnu težinu, srčanu frekvenciju i tlak
- nalazi u okviru učinjenih pretraga (elektrokardiografija, radiografija srca i pluća, ultrazvuk abdomena, ultrazvuk dojki, ginekološki pregled, ultrazvuk prostate, ergometrija)
- morbiditet naveden u povijesti bolesti
- rezultati psiholoških testiranja
- preporuke date braniteljima nakon provedenog sistematskog pregleda.

Obiteljska anamneza

Kod 24.749 branitelja (29,1% branitelja koji su se odazvali na sistematske preglede) u povijesti bolesti nisu navedeni podaci o obiteljskoj anamnezi, odnosno o bolestima zabilježenima u obitelji branitelja. Kod 22.535 branitelja (37,5% branitelja kod kojih je specificiran podatak o obiteljskoj anamnezi) nisu zabilježene ozbiljnije bolesti u obiteljskoj anamnezi, a kod 37.636 branitelja (62,5% branitelja kod kojih je specificiran podatak o obiteljskoj anamnezi) u obiteljskoj anamnezi je zabilježena značajnija patologija, pri čemu su najčešće navedene bolesti kardiovaskularnog sustava i maligne bolesti.

Osobna anamneza

Kod 38.580 branitelja (45,4%) su u osobnoj anamnezi zabilježene određene bolesti, pri čemu su najčešće navedene bolesti kardiovaskularnog sustava. Među bolestima kardiovaskularnog sustava najčešća je arterijska hipertenzija (I10 - I15) koja je zabilježena kod 18.067 branitelja (21,3%), a ishemične bolesti srca (I20 - I25) su navedene u osobnoj anamnezi kod 2.191 (2,7%) branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled. Postraumatski stresni poremećaj (F43.1, F62.0) zabilježen je kod 4.463 branitelja (5,3% branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled). Maligne bolesti u osobnoj anamnezi navedene su kod 1.968 branitelja (2,3% branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled).

Navike

U povijestima bolesti su kao životne navike izdvojeni podaci o pušenju i konzumaciji alkohola.

Među braniteljima koji su se odazvali na sistematski pregled zabilježeno je 26.215 pušača (31,9% branitelja kod kojih je specificiran podatak o pušenju), a 55.921 branitelja su nepušači (68,1% branitelja kod kojih je specificiran podatak o pušenju) od čega je 817 bivših pušača. Podatak o pušenju nije naveden u 2.784 (3,3%) povijesti bolesti.

Tablica 41. PUŠENJE KOD BRANITELJA KOJI SU SE ODAZVALI NA SISTEMATSKI PREGLED

Navika	puši	ne puši	nespecificirano	Ukupan broj
Pušenje	26.215	55.921	2.784	84.920

Alkohol ne konzumira 60.472 branitelja (74,2% branitelja kod kojih je specificiran podatak o konzumaciji alkohola), od čega su 94 apstinenta, a 21.045 branitelja (25,8% branitelja kod kojih je specificiran podatak o konzumaciji alkohola) konzumira alkohol u različitim količinama i učestalosti. Podatak o konzumaciji alkohola nije naveden u 3.403 (4,0%) povijesti bolesti.

Tablica 42. KONZUMACIJA ALKOHOLA KOD BRANITELJA KOJI SU SE ODAZVALI NA SISTEMATSKI PREGLED

Navika	pije	ne pije	nespecificirano	Ukupan broj
Alkohol	21.045	60.472	3.403	84.920

Zabilježeni zdravstveni status

Kod 30.268 branitelja (35,6%) nisu zabilježena patološka odstupanja u trenutačnom zdravstvenom statusu (*status praesens*). Značajnija odstupanja u kliničkom statusu zabilježena su kod 17.326 (20,4%) branitelja, a najučestalije zabilježeno odstupanje je pretjerana tjelesna težina, odnosno pretilost. Kod 13.185 branitelja (17,3% branitelja kod kojih je izmjerena visina i težina) zabilježen je indeks tjelesne mase (ITM) do 25 kg/m² (idealna tjelesna težina); kod 35.146 branitelja (46,1% branitelja kod kojih je mjerena visina i težina) određen je ITM u rasponu 25 - 30 kg/m² (prekomjerna tjelesna težina), dok je 27.957 branitelja (36,6% branitelja kod kojih je mjerena visina i težina) pretilo s ITM većim od 30 kg/m². Kod 8.632 branitelja (10,2%) nisu navedeni podaci o tjelesnoj težini, visini i ITM (tablica 43.).

Tablica 43. INDEKS TJELESNE MASE KOD BRANITELJA KOJI SU SE ODAZVALI NA SISTEMATSKI PREGLED

Indeks tjelesne mase	Broj osoba
< 25 kg/m ² (idealna tjelesna masa)	13.185
25 - 30 kg/m ² (prekomjerna tjelesna masa)	35.146
≥ 30 kg/m ² (pretilost)	27.957
nespecificirano	8.632
Ukupan broj	84.920

Između ostalog, podaci o srčanoj frekvenciji i krvnom tlaku se kao elementi zdravstvenog statusa navode u povijesti bolesti. Kod 20.662 branitelja (50,4% branitelja kod kojih je provedeno mjerenje) zabilježena je srčana frekvencija u rasponu 60 - 70 otkucaja u minuti; kod 11.900 branitelja (29,1% branitelja kod kojih je provedeno mjerenje) srčana frekvencija je bila u rasponu 71 - 80 min⁻¹; kod 7.330 branitelja (17,9% branitelja kod kojih je provedeno mjerenje) srčana frekvencija je bila u rasponu 81 - 100 min⁻¹, a kod 1.068 branitelja (2,6% branitelja kod kojih je provedeno mjerenje) je zabilježena srčana frekvencija veća od 101 otkucaja u minuti. Podatak o srčanoj frekvenciji nije naveden kod 43.960 branitelja, odnosno u njihovim povijestima bolesti (51,8%) (tablica 44.).

Tablica 44. PODACI O SRČANOJ FREKVENCiji KOD BRANITELJA KOJI SU SE ODAZVALI NA SISTEMATSKI PREGLED

Srčana frekvencija (u otkucajima u minuti)	Broj osoba
60 - 70 min ⁻¹	20.662
71 - 80 min ⁻¹	11.900
81 - 100 min ⁻¹	7.330
> 100 min ⁻¹	1.068
nespecificirano	43.960
Ukupan broj	84.920

Kod 32.010 branitelja (75,0% branitelja kod kojih je mjeran krvni tlak) sistolički tlak je u rasponu 100 - 140 mmHg, dok je kod 10.676 (25,0% branitelja kod kojih je mjeran krvni tlak) viši od 140 mmHg. Kod 26.540 branitelja (62,2% branitelja kod kojih je mjeran krvni tlak) dijastolički tlak je u rasponu 60 - 80 mmHg; kod 10.710 (25,1% branitelja kod kojih je mjeran krvni tlak) je u rasponu 81 - 90 mmHg; kod 4.381 branitelja (10,3% branitelja kod kojih je mjeran krvni tlak) je u rasponu 91 - 100 mmHg, a kod 1.055 branitelja (2,4% branitelja kod kojih je mjeran krvni tlak) je dijastolički tlak viši od 100 mmHg. Podatak o krvnom tlaku nije naveden u 42.234 (49,7%) povijesti bolesti (tablice 45. i 46.).

Tablica 45. PODACI O SISTOLIČKOM TLAKU KOD BRANITELJA KOJI SU SE ODAZVALI NA SISTEMATSKI PREGLED

Sistolički tlak (mmHg)	Broj osoba
100 - 140 mmHg	32.010
> 140 mmHg	10.676
nespecificirano	42.234
Ukupan broj	84.920

Tablica 46. PODACI O DIJASTOLIČKOM TLAKU KOD BRANITELJA KOJI SU SE ODAZVALI NA SISTEMATSKI PREGLED

Dijastolički tlak (mmHg)	Broj osoba
60 - 80 mmHg	26.540
81 - 90 mmHg	10.710
91 - 100 mmHg	4.381
> 100 mmHg	1.055
nespecificirano	42.234
Ukupan broj	84.920

Pretrage

Na sistematskim pregledima su se ovisno o mogućnostima u pojedinim bolnicama provodile sljedeće pretrage: elektrokardiografija (EKG), radiografija (rendgenografija) srca i pluća, ultrazvuk abdomena, ergometrija i laboratorijske pretrage; kod žena je uz prethodno navedene pretrage postojala mogućnost provedbe ultrazvuka dojki i ginekološkog pregleda, a kod muškaraca je postojala mogućnost provedbe ultrazvuka prostate.

- **Elektrokardiografija (EKG):** kod 68.405 branitelja (83,8% branitelja kod kojih je učinjena EKG) nisu utvrđena patološka odstupanja; određena odstupanja zabilježena su kod 13.255 branitelja (16,2% branitelja kod kojih je učinjena EKG), a podatak o EKG nije naveden u 3.260 povijesti bolesti (3,8%).
- **Radiografija srca i pluća:** kod 71.979 branitelja (88,7% branitelja kod kojih je učinjena radiografija) nisu pronađena odstupanja u radiološkom nalazu srca i pluća; određena odstupanja zabilježena su kod 9.190 branitelja (11,3% branitelja kod kojih je učinjena radiografija), a podatak o radiografiji srca i pluća nije naveden u 3.751 povijesti bolesti (4,4%).
- **Ultrazvuk abdomena:** kod 52.536 branitelja (64,4% branitelja kod kojih je učinjen ultrazvuk) nisu pronađena patološka odstupanja u ultrasonografskom nalazu; određena odstupanja zabilježena su kod 29.022 branitelja (35,6% branitelja kod kojih je učinjen ultrazvuk), a podatak o nalazu ultrazvuka abdomena nije naveden u 3.362 povijesti bolesti (4,0%).
- **Ergometrija:** ergometrija je dosada u sklopu sistematskih pregleda provođena samo u Nacionalnoj memorijalnoj bolnici "Dr. Juraj Njavro" Vukovar, odnosno OŽB Vinkovci te su podaci izostavljeni s obzirom na ograničen obuhvat braniteljske populacije i nemogućnost generalizacije rezultata.
- **Ultrazvuk dojke:** kod 2.434 braniteljice (84,5% braniteljica kod kojih je učinjen ultrazvuk dojke) ultrasonografski nalaz je bio uredan, a kod 448 braniteljica (15,5% braniteljica kod kojih je učinjen ultrazvuk dojke) pronađena su određena odstupanja od normalnog nalaza.
- **Ginekološki nalaz:** nalaz ginekološkog pregleda bio je uredan kod 1.916 braniteljica (85,8% braniteljica kod kojih je učinjen ginekološki pregled), a kod 318 braniteljica (14,2%) su utvrđena određena patološka odstupanja.
- **Ultrazvuk prostate:** kod 50.814 branitelja (77,5% branitelja kod kojih je učinjen ultrazvuk prostate) nalaz ultrazvuka prostate je bio uredan, a kod 14.746 branitelja (22,5% branitelja kod kojih je učinjen ultrazvuk prostate) utvrđen je patološki nalaz.

Laboratorijske pretrage

Nalazi navedeni u nastavku sustavno se prate od trenutka uvođenja obrasca za izvještavanje o provedenom sistematskom pregledu branitelja.

- **Enzimi:** uredni nalazi koncentracije enzima u serumu zabilježeni su kod 55.897 branitelja (81,6% branitelja kod kojih je učinjena ova pretraga), a određena patološka odstupanja zabilježena su kod 12.594 branitelja (18,4% branitelja kod kojih je rađena ova pretraga).
- **Jetrene probe:** uredne vrijednosti jetrenih proba zabilježene su kod 67.108 branitelja (89,8% branitelja kod kojih je učinjena ova pretraga), a određena patološka odstupanja zabilježena su kod 7.625 branitelja (10,2% branitelja kod kojih je učinjena ova pretraga).
- **Kompletna krvna slika:** uredan nalaz kompletne krvne slike zabilježen je kod 68.421 branitelja (91,2% branitelja kod kojih je rađena ova pretraga), a određena patološka odstupanja zabilježena su kod 6.595 branitelja (8,8% branitelja kod kojih je učinjena ova pretraga).

- **Sedimentacija:** uredna vrijednost sedimentacije zabilježena je kod 69.948 branitelja (95,8% branitelja kod kojih je učinjena ova pretraga), a određena patološka odstupanja zabilježena su kod 3.076 branitelja (4,2% branitelja kod kojih je učinjena ova pretraga).
- **Glukoza u krvi:** uredna vrijednost glukoze u krvi zabilježena je kod 57.200 branitelja (77,5% branitelja kod kojih je učinjena ova pretraga), a određena patološka odstupanja zabilježena su kod 16.596 branitelja (22,5% branitelja kod kojih je učinjena ova pretraga).

Tablica 47. PODACI O DIJAGNOSTIČKIM PRETRAGAMA PROVEDENIM U SKLOPU SISTEMATSKIH PREGLEDA U BRANITELJSKOJ POPULACIJI

Pretraga	nalaz (broj osoba)			Ukupan broj osoba
	uredan	određena odstupanja	nespecificirano	
Elektrokardiografija (EKG)	68.405	13.255	3.260	84.920
Radiografija srca i pluća	71.979	9.190	3.751	84.920
Ultrazvuk abdomena	52.536	29.022	3.362	84.920
Ultrazvuk dojke	2.434	448	(1.333)	4.215
Ginekološki nalaz	1.916	318	(1.981)	4.215
Ultrazvuk prostate	50.814	14.746	(15.145)	80.705
Enzimi	55.897	12.594	(16.429)	84.920
Jetrene probe	67.108	7.625	(10.187)	84.920
Kompletna krvna slika	68.421	6.595	(9.904)	84.920
Sedimentacija	69.948	3.076	(11.896)	84.920
Glukoza u krvi	57.200	16.596	(11.124)	84.920

Napomena 1.: nalazi laboratorijskih pretraga (enzimi, jetrene probe, kompletna krvna slika, sedimentacija, glukoza u krvi) i ultrazvuka prostate sustavno se prate od trenutka uvođenja obrasca (travanj 2017. g.) za izvještavanje o provedenom sistematskom pregledu.

Napomena 2.: kurzivom su otisnuti brojevi koji se odnose na osobe koje nisu pristupile odnosnom pregledu.

U tablici u nastavku naveden je broj novootkrivenih ili suspektnih bolesti i stanja utvrđenih prilikom sistematskih pregleda, prikazan prema skupinama bolesti u skladu s Međunarodnom klasifikacijom bolesti (MKB-10).

Tablica 48. BROJ NOVOOTKRIVENIH ILI SUSPEKTNIH BOLESTI I STANJA UTVRĐENIH PRILIKOM SISTEMATSKIH PREGLEDA, PRIKAZAN PREMA SKUPINAMA BOLESTI U SKLADU S MEĐUNARODNOM KLASIFIKACIJOM BOLESTI (MKB-10)

Šifra MKB-10	Naziv skupine bolesti u MKB-10	Broj osoba
A00 - B99	Zarazne i parazitarne bolesti	38
C00 - D48	Novotvorine	1.243
D50 - D89	Bolesti krvi, krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava	822
E00 - E90	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	20.175
F00 - F99	Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	1.165
G00 - G99	Bolesti živčanog sustava	182
H00 - H59	Bolesti oka i očnih adneksa	25
H60 - H95	Bolesti uha i mastoidnog nastavka	37
I00 - I99	Bolesti cirkulacijskog sustava	9.275
J00 - J99	Bolesti dišnog sustava	965
K00 - K93	Bolesti probavnog sustava	8.142
L00 - L99	Bolesti kože i potkožnog tkiva	68
M00 - M99	Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva	1.266
N00 - N99	Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa	6.914
R00 - R99	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	2.535
Ukupan broj		52.852

Napomena: s obzirom na to da se od početka provedbe sistematskih pregleda u braniteljskoj populaciji morbiditetni podaci nisu bilježili na jednoznačno utvrdiv način, vrijednosti bi mogle biti veće od navedenih.

Psihološka testiranja

S obzirom na to da su psihološka testiranja branitelja u sklopu sistematskih pregleda bila provedena u manjem broju bolnica, podaci su izostavljeni s obzirom na ograničen obuhvat braniteljske populacije i nemogućnost generalizacije rezultata.

Preporuke

Po dovršenom sistematskom pregledu, braniteljima koji su pristupili pregledu su izdane određene preporuke. 38.545 branitelja (45,4% branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled) dobilo je preporuku provođenja dodatnih dijagnostičkih pretraga. Preporuka pregleda, kontrole ili daljnjeg specijalističkog tretmana izdana je za 43.131 branitelja (50,7% branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled), preporuke o promjeni životnog stila dobilo je 46.698 branitelja (55,0% branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled), a za 7.388 branitelja (8,7% branitelja koji su se odazvali na sistematski pregled) utvrđeno je da nisu potrebni daljnji dijagnostički postupci.